

United Nations

Assistance Mission in Afghanistan

گزارش نماینده خاص سرمنشی به شورای امنیت

گزارش جورجیت گانیون، معاون نماینده خاص سرمنشی برای افغانستان

به شورای امنیت ملل متحد

نیویارک، ۱۰ دسامبر ۲۰۲۵

[طوریکه ارائه شد]

خانم رئیس،

امروز جهان روز حقوق بشر را گرامی می دارد که یادآور اهمیت پایدار اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر و تعهد آن برای کرامت، برابری و عدالت برای همه می باشد.

مردم افغانستان کماکان با بحران های متعدد دست و پنجه نرم می کنند و تاب آوری آنها، هرچند آشکار است، تحت فشار شدید قرار دارد. وضعیت آنها نیازمند توجه فوری و حمایت بیشتر جامعه جهانی است.

زنان و دختران همچنان به طور سیستماتیک تقریباً از تمامی جنبه های زندگی عمومی محروم هستند. ممنوعیت تحصیل دختران در مقاطع متوسطه و عالی اکنون وارد چهارمین سال خود شده است و افغانستان را از داشتن داکتران، کار آفرینان، معلمات و رهبران زن که برای امروز و آینده‌ی کشور حیاتی است، محروم می کند.

آزادی رسانه‌ها به طور فرایندهای محدود شده است. خبرنگاران با تهدید، بازداشت و سانسور مواجه اند، که فضای گفتگوی عمومی و مشارکت مردم را کاهش می دهد و افراد را از تصمیم گیری در باره‌ی آینده خود محروم می سازد.

مردم افغانستان – چه زنان و چه مردان – همچنان با نقض های سیستماتیک در زندگی روزمره خود مواجه اند که از طریق اجرای قانون وضع شده‌ی مقامات برحال پیرامون امر به معروف و نهی از منکر تحمیل می شود.

وخامت وضعیت حقوق بشر تنها بحرانی نیست که مردم افغانستان را تحت تاثیر قرار داده است.

این کشور همچنان با بحران شدید انسانی مواجه است و به حمایت های بشری بیشتر نیاز دارد.

بیش از ۲۳ میلیون افغان - بیش از نیمی از جمعیت - در سال ۲۰۲۶ همچنان به کمک های انسانی نیاز دارند. نیازهای آنها چشمگیر و در حال افزایش است.

همزمان، هر ماه هزاران شهروند افغانستان از ایران و پاکستان باز می گردند که برخی از آنها تحت فشار بوده اند. بازگشت نزدیک به ۲،۵ میلیون افغان از ایران و پاکستان در سال ۲۰۲۵، افزایش جمعیتی معادل شش درصد را به همراه دارد و بحران های عمیق اقتصادی، زیست محیطی و انسانی موجود در کشور را تشدید می کند.

بسیاری از بازگشت کنندگان با اندک دارائی به کشور وارد می شوند و به جوامع میزبان می روند که برای پذیرش آنها آماده نیستند و اقتصادی که توان کافی برای تامین شغل و خدمات اساسی برای آن ها را ندارد.

بر اساس گزارش بانک جهانی، در حالی که انتظار می رود رشد تولید ناخالص داخلی امسال به حدود ۴،۵ درصد برسد، درآمد سرانه به دلیل افزایش جمعیت حدود ۴ درصد کاهش خواهد یافت. این سومین سال متوالی کاهش سرانه ی تولید ناخالص داخلی خواهد بود.

مقامات برحال هدف خود را خودکفائی اقتصادی تعیین کرده اند و تلاش دارند از موقعیت جغرافیائی افغانستان برای افزایش تجارت ترانزیتی و همچنین افزایش تولید کالا در داخل کشور استفاده کنند. این موضوع در استراتژی انکشاف ملی که اخیراً منتشر شد، تشریح شده است. سکتور خصوصی نیز یکی از معدود حوزه هایی است که زنان در آن تا حدی آزادی کار دارند. با این حال، پروژه های خودکفائی در گُل توسط سایر پالیسی ها که خطرات احتمالی سیاسی ایجاد می کنند و سرمایه گذاری را محدود می سازند، تضعیف می شود. محدودیت های ایدیولوژیک نیز فعالیت اقتصادی هم مردان و به ویژه زنان را با موانع مواجه می سازد.

بسیاری از زنان و دخترانی که به افغانستان باز می گردند، مهارت ها و توانمندی هایی دارند که می توانند به رشد اقتصادی کمک کنند، اما به آنها اجازه داده نخواهد شد.

مقامات برحال همچنان از دسترسی کارکنان داخلی زن ملل متحد به اماکن این سازمان در سراسر کشور جلوگیری می کنند. این اقدام حقوق بشری آنها و منشور ملل متحد را نقض می کند و مانعی در توانائی ما برای انجام ماموریتی است که شورای امنیت ملل متحد به ما محول کرده است. ما همواره این وضعیت غیرقابل قبول را با رهبران مقامات برحال مطرح کرده ایم. ما نیازمند حمایت بیشتر شما هستیم تا اطمینان حاصل گردد که این وضعیت به عنوان امری عادی پذیرفته نشود.

خانم رئیس،

خشکسالی های پیاپی و تخریب زمین، که با اقتصاد ضعیف و فشار جمعیت تشدید شده اند، تولیدات زراعتی را در کشوری که بیشتر معیشت ها به آن وابسته است، به شدت تحت تاثیر قرار داده اند.

ممنوعیت کشت خشخاش توسط مقامات برحال، که از سوی جامعه ی جهانی مورد استقبال قرار گرفته است، اکنون برای سومین سال متوالی اجرا می شود.

همان‌طور که دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرم ملل متحد (UNODC) اخیراً گزارش داده است، درآمدهای روستائیان ۴۸ درصد کاهش یافته است و ده‌ها قین در تلاش اند تا گذار از کشت خشخاش به محصولات قانونی و با ارزش را مدیریت کنند.

به عنوان بخشی از پروسه دوحه، نهاد های ملل متحد، مقامات برحال، تمویل کنندگان، کشور های منطقه و کارشناسان افغان در گروه کاری مبارزه با مواد مخدر برای تهیه ی یک پلان عمل به منظور پیشبرد معیشت های بدیل همکاری کرده‌اند. برای اجرای این پلان عمل، به بودجه و حمایت فنی بیشتری نیاز است.

مبارزه با مواد مخدر مسئله‌ای بدون ریسک برای جامعه‌ی جهانی است. همه از رسیدگی به این موضوع بهره‌مند می شوند و همه از عدم حمایت از تلاش های مبارزه با مواد مخدر متضرر خواهند شد.

خانم رئیس،

وضعیت امنیتی افغانستان از نظر ظاهری آرام است. میلیون‌ها افغان از دوره‌ای ثبات نسبی و عدم خشونت های مرتبط با جنگ بهره‌مند شده اند که در یک نسل گذشته بی سابقه بوده است.

با این حال، تنش ها میان افغانستان و پاکستان بر سر حضور و فعالیت های تحریک طالبان پاکستان (TTP) در حال افزایش است و تبادلات مرگبار آتش و حملات هوایی مرزی به تلفات ملکی منجر شده است.

این تنش ها منجر به بسته شدن گذرگاه های مرزی اصلی بین افغانستان و پاکستان در دو ماه گذشته شده است و پیامد های اقتصادی برای افغانستان و پاکستان و مردم هر دو طرف به همراه داشته است.

ما از تصمیم اخیر پاکستان برای اجازه دادن به عبور کمک های بشری برای مردم افغانستان از مرز استقبال می کنیم.

ما همچنین از تلاش کشورهای منطقه برای یافته راه‌حل از طریق گفتگو استقبال می کنیم. ما از طرف ها می خواهیم که به مسائل اصلی پردازند و هر دو طرف به آتش بس موجود احترام بگذارند.

مقامات برحال افغانستان همچنان فرصت های تعامل چندجانبه با جامعه‌ی بین المللی را از دست می دهند یا رد می کنند و این امر خطر فاصله گرفتن، به ویژه از سوی کشور های تمویل کننده که روز به روز از امتناع افغانستان در رسیدگی جدی به نگرانی های شان خشمگین تر می شوند، را افزایش می دهد.

در جلسه‌ی گزارشده‌ی یوناما برای این شورا در سپتامبر، ما این موضوع را مطرح کردیم که آیا مسئولین برحال واقع بینی کافی برای رسیدگی به بحران های متعدد کشور را دارند یا خیر. اندکی پس از آن، رهبر طالبان دستور قطع تمامی خدمات مخابراتی از جمله شبکه های موبایل و اینترنت را صادر کرد.

این تصمیم تاثیرات گسترده‌ای - و در بسا موارد تاثیرات حیاتی - بر مردم افغانستان داشت، از جمله دسترسی دیرهنگام یا عدم دسترسی به خدمات صحتی و اضطراری؛ اختلال در زندگی روزمره و خانوادگی مردم؛ تشدید محدودیت های موجود برای زنان و دختران؛ و اختلال شدید در فعالیت های تجاری، بانکی، بشری و هوایی. جامعه‌ی دیپلوماتیک در کابل ناگهان از پایتخت

های خود منزوی شدند. تاثیر این تصمیم غیرمترقبه و بدون اطلاع قبلی به قدری مخرب بود که با عدم رضایت جناح واقع بین تر مسئولین برحال مواجه شد.

این حادثه تصویر واضحی از وضعیت گلی افغانستان را ارائه می دهد. از یک سو، در میان مسئولین برحال جناحی وجود دارد که می خواهد افغانستان را از جهان منزوی کند. از سوی دیگر، جناحی وجود دارد که درک می کند افغانستان به جهان متصل است، همان طور که مردم افغانستان نیز به جهان متصل اند، و کشور بدون این روابط که باید توسعه یابند، نمی تواند دوام آورد.

هدف مشترک ما به وضوح در ارزیابی مستقل ۲۰۲۳ و قطعنامه شماره ۲۷۲۱ (۲۰۲۳) شورای امنیت بیان شده است: افغانستانی که با خود و همسایگانش در صلح باشد، به طور کامل در جامعه‌ی جهانی مدغم شده و به تعهدات بین المللی خود پایبند باشد. اجازه دهید تاکید کنم که هدف، ادغام مجدد افغانستان در قالب مسئولین برحال به شکل کنونی آن ها نیست، بلکه ادغام مجدد زمانی است که آنها به تعهدات بین المللی خود عمل کرده باشند.

سازمان ملل متحد همچنان متعهد به تعامل اصولی و واقع بینانه است که بر احترام به تعهدات بین المللی، حکومتداری فراگیر و تعهدات مبارزه با تروریسم استوار باشد.

سازمان ملل متحد به عنوان بخشی از پروسه‌ی دوحه، نقشه راه سیاسی را برای دستیابی به این هدف پیشنهاد کرده است. این نقشه راه تلاش دارد پیشرفت در مسائل اصلی را که مانع ادغام مجدد افغانستان در جامعه‌ی جهانی شده اند، همان طوری که در ارزیابی مستقل تشریح شده است، آغاز کند.

ما چالش های پیش رو را دست کم نمی گیریم. ما قبلاً به بی میلی مسئولین برحال برای مشارکت در یک روند چند جانبه اشاره کرده ایم. همچنین باید به مواضع متفاوت در جامعه‌ی جهانی اذعان کنیم که قدرت تاثیر گذاری بین المللی را کاهش می دهد. همان طور که سرمنشی در نخستین نشست نمایندگان خاص در مورد افغانستان در دوحه در ماه می ۲۰۲۳ اظهار داشت، انتظار نداریم همه منافع همسو باشند، اما لازم است برخی مواضع اساسی مشترک حفظ شود. در این مسائل و منافع، فاصله ها بین جامعه‌ی جهانی و مسئولین برحال - و همچنین میان خود کشور های عضو - به راحتی قابل توافق نیستند.

تقویت وحدت و غلبه بر این موانع موضوع دیپلوماسی روزانه‌ی ما با تمامی جناح های ذیدخل است. هرچند این مسائل دشوار هستند، اما نباید به طور جمعی از هدف اصلی غافل شویم.

به رغم وجود مسائل و بحران های جدی ذکر شده، فرصتی برای بهره گیری از ثبات نسبی کنونی و آغاز حل علل ریشه ای این بحران ها وجود دارد. با حمایت این شورا، می توانیم به ایجاد پل های تعامل ادامه دهیم و در مسیر تحقق دیدگاه مشترک خود از افغانستان صلح آمیز، مدغم شده در جامعه‌ی جهانی و احترام به حقوق بشر همه افغان ها حرکت کنیم.

از شما سپاسگزارم، خانم رئیس و اعضای شورا.

پایان